

Foto ter illustratie. © ANP

'Brandstofzwendel scheepvaart erger dan de eiercrisis'

Leon van Heel

[AD.nl](#) | 2017-09-28T08:15:38.814+02:00

Bij een grootschalige politieactie zijn deze week zo'n dertig schepen, vrachtwagens en treinen geïnspecteerd, vanwege brandstof-zwendel. Het vermoeden rijst dat handelaren chemische stoffen door de brandstof mengen.

Politiechef Henk van de Bilt houdt tijdelijk kantoor in een bureau naast de Volkeraksluizen, een druk binnenvaartknooppunt tussen de havens van Antwerpen en Rotterdam, vlakbij de historische vestingstad Willemstad. Een idyllisch plaatje, maar de leider van de politieactie Zwarte Stroom ziet het decor van een groot gifschandaal.

Op zijn computerscherm staat een schema, een lijst namen met daarachter getallen. Allemaal chemische stoffen die zijn aangetroffen in een vracht scheepsbrandstof. Sommige horen er in, maar het laboratorium heeft ook vreemde ingrediënten gevonden. Van de Bilt noemt pcb's, stoffen die al meer dan twintig jaar verboden zijn vanwege hun giftigheid. „Die horen er gewoon niet in." Pcb's hebben als eigenschap dat ze bij verbranding giftiger worden. „Het wordt in brandstof gegooid, en via de schoorsteen de wereld in geblazen."

Chemicaliënresten

Brandstofhandelaren en afvalbedrijven zijn verantwoordelijk, meent de onderzoeksleider. Het gaat om chemicaliënresten die voor afvalbedrijven duur zijn om te verwerken. „Omdat ze niet zomaar verbrand mogen worden." Door ze in scheepsbrandstof te mengen, komen zij er goedkoop vanaf. De perikelen rondom de brandstof zijn volgens Van de Bilt veel groter dan de eiercrisis rond fipronil. „Ik snap het wel, want eieren liggen in iedere koelkast. Bijna niemand heeft ooit scheepsbrandstof gezien. Ondertussen worden allerlei gevaarlijke stoffen de lucht in geslingerd. Slecht voor het milieu, slecht voor mensen. Het gaat om kankerverwekkende stoffen. Kanker kan zich na jaren openbaren. Zie de daders dan nog maar eens te achterhalen."

Lading smurrie

Op het oog is ook niets gekks te zien aan de lading zwarte smurrie. „In de documentatie staan gegevens als vlampunt en stroperigheid van de brandstof genoemd. Dat kunnen indicatoren zijn om te zeggen 'dit lijkt niet te kloppen'." Of het echt niet klopt, moet blijken uit monsters van de lading. Het kan weken duren voordat het laboratorium uitslagen geeft. Volgens Van de Bilt zijn aanwijzingen gevonden om nieuwe onderzoeken naar bedrijven te openen.

Van de Bilt en zijn team jagen al jaren op de afvalzwendelaars. Onder de naam Andante zijn de afgelopen jaren diverse onderzoeken

geweest van de politie en de ILT naar afvalverwerkingsbedrijven en brandstofhandelaren. Dat resulteerde in boetes.

De zwaarste straf tot nu toe was een boet van een half miljoen die het bedrijf AVR Industrial Waste moest betalen in 2016. Vaak gaat het om fouten in de administratie. Het daadwerkelijk wegmengen van chemisch afval in scheepsbrandstof is voor de politie moeilijk te bewijzen. Dat blijkt wel uit het langlopende onderzoek naar het West-Brabantse afvalbedrijf Wubben. Drie leidinggevenden zijn begin 2015 aangehouden. Ze zouden rommelen met brandstof voor stookinstallaties op zeeschepen, bijna een jaar eerder was hun administratie in beslag genomen. Het onderzoek loopt nog steeds. Wubben zegt zelf 'altijd conform de vergunningen te werken'.

Er is een zwarte lijst in de maak voor scheepsbrandstof met stoffen die er niet in mogen voorkomen. De presentatie is, ondanks aandringen van de Tweede Kamer, al enkele jaren uitgesteld.